

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Aktuális elmékedések.

Irta: Székely Vladimír, budapesti ker. kapitány.

(Az elmélet csője. — A kriminálitás a háborúban. — A bűn új hadserege. — A mi lövészárkainkon túl. . . — Az apacsok birodalomvesztése. — Francia bűnkronika. — Javitott-e a háború? Tanulságok.

Hova-tovább két esztendeje lesz már, hogy ez az irtózatossá válás, melyet a világháború néven a legkomorabb lapjai közé fog elkönyvelni a történelem, még mindig tart olyan makaességgel, mintha örökéletűvé akarná tenni a pusztulást és szenvedést. . .

Ellenségeink még mindig nem értek el egyetlen elérhető győzelmükhöz, az *önlegyőzetésükhöz*: annak beismeréséhez, belátásához, hogy le vannak győzve.

Mikor következik be ez mégis?!

Ki tudná megmondani?! Logika, teoria a világrengés e hiszterikus időkben, mind csődöt mondott. Pedig a békeidőben már szorgalmasan jósolták egy világháború bizony elölrelátható végét. *Három hónapnál* senki sem volt hajlandó a háborúnak hosszabb tartamot engedélyezni. Befejezik azt — úgy mondták — a pénzügyi, a gazdasági kimerülés, az emberanyag fogyása, a modern rettentő öldöklő fegyverek. A mai háborút megöli rövidesen maga a háború.

A tapasztalat mutatja, hogy mily óriásit tévedtünk mind. És így voltunk és vagyunk minden egyébvel, a mit a jövő esélyeinek előretolt képein át a világháború perspektívájából néztünk. Így a *kriminálitással* is.

A háború természetes következménye a jog, törvény és erkölcs fogalmainak a lélekre gyakorolt hatásainak általános elhalványodása. A durva szenvedélyek és brutális ösztönök felülkerekedése, a bűnözésnek melegágyává válik tehát így a háború és évtizedek kellene majd, míg pusztító, degeneráló hatását, az általánossá vált *apacserkölcsöket* ismét visszatudjuk szelidíteni a finomult felfogáshoz. Tudományos munkákban, tanulmányokban megint csak így olvastuk.

Majd két esztendő tapasztalata és tanúságtétele áll már rendelkezésünkre és a nyilvánvaló eredmények egész más képet adnak. Épen az erőszakos, a durva bűncselekmények azok, melyek *feltűnő csökkenést* mu-

tatnak. Ugyanez a megállapítás áll a professzionatus bűncselekmények tömegére is. Egyszóval a személy- és vagyonbiztosságot károsító bűncselekmények a háborús idők alatti mind apadóbb irányzata minden jóslás és várakozás ellenére arra mutat, hogy épen a *közbiztossági viszonyok javultak*.

Ellenben egyenesen annak az ellenkezője következett be a kriminálitásban, amit tudományos okfejtés, mérlegelés és logikus valószínűség szerint kellett volna várni, illetőleg vártunk. Nem a durva, az erőszakos, a szenvedélyek — ösztön — s ökölrel való harácsolás felbujtásából fakadó bűncselekmények szaporodtak, hanem növekedtek a pókhálószerű, settenkedve járó, agyafurta szerkesztett bűncselekmények, melyeket *intellektuális bűncselekmények* gyűjtőneve alatt szoktunk egybefoglalni.

A háborús idők bűnkronikáit túlnyomólag a *csalások, szélhámosságok*, általában a háborús helyzettel és viszonyokkal szerves egészét alkotó *visszaéléseknek* megdöbentően hosszú és változatos sorozata tölti ki . . . kezdve a garasos álsebesülttől fel a milliós tételekig dézsmáló hadseregszállítóig és élelmiszerspekulánsokig.

Mindezeknek ugyancsak megszaporodott tömegével a háború a bűncselekmények egy egész *új hadseregét* mozgósította. Nem a szokásos elemek töltik ki a bűnstatistika főrovatait, hanem teljesen új emberek: a háború külön zsebrákai, kiket a könnyen szerezhető százazrek és milliók utáni mohóság dobott le az ingoványba s avatott ma még annyi becsült embert nemsokára megvetéssel sújtott börtönlakóvá.

Nagy eltolódásokat, változásokat hozott tehát a háború a különben megcsappant bűnkronikák lapjaira. Új bűncselekmények, új emberek és zsánerek, melyeket mind a háború szele söpört ki többnyire az üzleti élelmesség látszatával körülburkolt zugaikból. . .

*

Nemcsak a mi határainkon belül, hanem túl lövészárkokon, drótsövényen, halálvermeken: az ellenségeink országában is így van általánosságban. A frontok mögött mindenütt *megszelidültség*. A rend és biztonság-tartás gondja maga az arra hivatott hatóságok és funk-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I. cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becseselés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

czionáriusok számára sehol sem járt azokkal a nehézségekkel, melyeket egy kitörő világháború esetére az aggodalmaskodás oly sötétben kirajzolt. Ha voltak is a *tömegvadságnak* itt-ott kitörései — mint Londonban a Lusitania elsüllyesztése után, Milanóban a német vagyontpusztítás, Moszkvában a hirtelen pogromkerelkedés — úgy azok is mesterkéltén fakasztottak voltak, sőt segédményező része volt ezekben maguknak a rendőrségeknek is, melyek a szándékos mindkét szemlehungnyáson is alaposan túlmentek. Általában azonban épen a brutális s erőszakos büntények azok, melyek odaát is ép úgy elültek s összezsugorodtak, mint nálunk.

Állapodjunk meg például Párisnál. A dicső, a szép Párisnál, melyet a nemzeti hiúságukban mindig tulzó francziák a városok városának, a kultura és szellem központjának szoktak volt oly előszeretettel emlegetni. Holottan a francziák fővárosa a romlottságnak is melegágya volt: a bűnözés gócpontja, melynek szereplő hősei nem is a szintén nagy számban ott grasszáló nemzetközi kalandcrok, szélhámosok, előkelő, finom gárdájából toborzódtak, hanem ép ellenkezőleg a világ legtipikusabb s legvérszomjabb *banditáiból* alakultak, kiknek vadságához s brutálításaihoz képest az Abruzzók brigantijai vagy a mi rónáink egykori szegény legényei rokonszenves ábrándozók voltak csak. Egy külön bűnvilág organizálódott Párisban a kültelki lebujok csatornavilágában: a rettegett apacsok szervezett birodalma.

Nevük, létezésük *fogalom*má nőtte ki magát. Nem volt az a gagszág, az az erőszak, mely abba bele nem illett volna.

De ha most a semleges lapokban itt-ott elhelyezett tudósításoknak, ismertetéseknek teljesen hinnünk lehet, úgy a háború végzett a bűnnek e szerves összeesküvőivel is. A «New-York Times» tudósítója így nemrég hosszabb beszélgetést folytatott a párisi rendőrprefekussal, a ki arra a kérdésre, hogy mi van az apacsokkal, röviden így felelt:

— Az apacsok? Hogy mit csináltunk velük? Nagyon rövidesen csináltuk. Ma már ninesenek apacsok Párisban. Gyilkosság, betörés, utonállás a háború kitörése óta Párisban úgyszólván nem is volt! — fejezte be a párisiak rendőratyamestere, egész bizonyosan nem minden túlzás nélkül.

— Egyáltalában — folytatta azután — a mi munkánk a háború óta kevesebb lett. Vannak ugyan új problémák, de győzzük. Ilyen például az idegenek felügyelete — nagyon szépen mondta ezt a párisi rendőrfőnök, pedig bátran üldözésnek is mondhatta volna — a kémkedés ellenőrzése, ámbár annak irányítása a hadügyminiszterium dolga. A párisi rendőrségből 1600-at vontak be katonai szolgálatra, de a rendőrségem azért

elég. A párisiak fegyelmezettsége a háború óta határozottan megjavult.

Igy csevegett a párisi rendőrfőnök a nagy amerikai újság riporterének a kelleténél is rózsásabb szemüvegen át szemlélve a dolgokat.

Egyben azonban teljesen igaza van. Amerikai újságok panaszkodtak közvetlen a háború kitörése után, hogy az óvilág söpredéke valósággal elárasztja az új világot . . . a nagy és kis csirkefogók, a kik Európa nagy fővárosaiban termékeny talajra lettek eddig obzskurus üzelmek számára, most a sülyedő hajókról menekülő patkányokként, rajokban vándoroltak ki Amerikába és most ott folytatják ugyancsak kevésbé közhasznu tevékenységüket. A legnagyobb hiba pedig az egészben az, hogy köztük tipikus fegyenczek, gyilkos rablóalakzatok is menekülnek vitorlázva, minek ékes bizonyosságául New-York külnegyedeiben hallatlanul szaporodnak a legvakmerőbb utonállások és betörések. . .

Felesleges lesz külön hangsúlyozni, hogy az amerikai sajtó e panaszai többnyire az entente-országokból kifelé áramlott bevándorlásra vonatkozott — lévén azok a kultura forrásai s egy igaz otthonai ebben is. Jelentékeny százalékokat szolgáltatathatott tehát első sorban Páris. A párisi apacsvilág azonban mégsem Amerikába tűnt el.

Érdekes tanulságokat nyújtanak erre a *madridi* lapok, melyek őszinte megdöbbenéssel konstatálják a madridi személybátorságos állapotoknak hirtelen megrosszabbodását s ennek okát a párisi apacsokban találják, kik a háborús Párisból egyszerűen Madridba szöktek.

A katonai kommandó kényelmetlenné vált az apacsoknak, kik a hazafiságot legkevésbé veszik szó szerint s most Madrid homályos városrészeiben bujkálnak, nyomukban a félvilági, az utczaik nők egész raja, úgy hogy a jámbor madridi rendőrség az új helyzet előtt ma még egy kissé elfogódva áll. . .

A francziák pedig valószínűleg nem nagy buzgalommal fogják visszareklamálni a megszökött apacsokat, kiknek távolléte — a párisi rendőrfőnök kijelentései szerint is — alaposan megjavította Páris biztosságát is.

De nem javithatta meg a — csakúgy mint nálunk — kriminálitásnak azt a részét, mely «kereskedelem, üzlet s jótékonyosság» czégre s takarója alatt ma mindenütt egyformán minden idők leggrandiozusabb bűneit szövi. A háború kezdetén tán inkább Oroszországra volt a figyelmünk irányítva, mint a hol ezeregyéjszaka meseibe illő szakavatottsággal lop mindenki — nagy úr, kis hivatalnok — ha egyszer hozzá fér. Nem lehet ugyan mondani, hogy tulságosan csalódhatunk, mert elloptott kikötőkről s vonatokról ma is régél a fáma, a háborús panamák sokadalmával is hihetetlen vakmerő-

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zenekadémia házi hangszerkészítője ::
legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserelése és javítása.

◆◆◆◆◆ Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő. ◆◆◆◆◆

Az Adriáról. — Torpedóhajók «az olasz határnál».

ségeivel azonban Franciaország túltett valamennyi hadviselő félén.

A francia hadseregszállítók között például előkelő helyet foglalnak el még a nők is. Nők, kik a boldog békés időben az éjjeli vigasság ügyét szolgálták bájaiknak a jól fizetett forgalomnak való átengedésével, a háború kitörése után pedig egyszerre — hivatásos hadseregfliferánsokká alakultak át, a kik rögtön abban a helyzetben voltak, hogy a hadseregnek a puskától kezdve a száraz tejig mindent szállítottak.

A bírósági tárgyalások legeslegvégül azután megmutatták, hogy a félvilági hölgyek mögött milyen előkelőségek lapultak meg. A francia kamarában még minisztert is gyanúsítottak. Milliók és milliók mentek veszendőbe így, melyet az áldozatkész francia közönség — kivált a mikor a jótékonyásra apelláltak — bőkezűen ontott közönséges szélhámosok s börtönviselt exisztenciák kezébe.

Minden idők szenzációi közé fognak azonban különösen a francia katonaszabadtási bűnperek tartozni, melyek egyikében egy volt hazánkfia is tevékeny részt vett. Neve ugyan nem erősen magyaros — *Gerfunkel*-nek hívják — de itt született Magyarországon. Serdülő korában került Párisba az élénk fiú, a hol utczai énekesekhez szegődött. Holmi kis utonállásokért már akkor támadt összeütközése a párisi rendőrséggel. Később egy nagyobb *rablásban* vett részt. Egy bankpénztárost ütöttek le világos nappal. Gerfunkelt is elfogták és mert czimboráira vallott, enyhén két esztendei börtönre ítélték. Büntetésének kitöltése után Brüsszelbe ment, ott pedig úgy látszik alaposan kiművelődött, mert a mint utána Párisba visszament, már nagystilű gonosztevővé vedlett. Dupla életet élt: Páris gonosztevő negyedében a tolvajelemekkel élénk összeköttetéseket fentartva, lendületés orgazdaüzletet vitt, a város belrészében pedig mint orvos és kutató lépett fel, a ki tudományos buvármunkálatokkal foglalkozik. Nagy biztonsággal lépett fel bőkezűen szórta a pénzt s így csakhamar a társadalom minden körében nagy befolyásokra és összeköttetésekre tett szert. A háború kitörésekor ezeket azután megfelelőképen értékesítette s jól kereső tagjává avatódott egy katonaszabadtásokkal foglalkozó bandának, melynek nemrég egy-két nap alatt egyszerre negyven tagját tartóztatták le.

*

Ilyen szemlélődések mellett vajjon beszélhetünk-e a háború javító hatásáról?!

A háború kitörése után a bűnözés széles terén mintha tényleg szélesend állott volna be. A bűn uralma azonban örök és a halál, pusztulás, dicsőség, győzelem hősi époszai mögött a büntevők apró fergei és nagy dúvadjai megint csak megkezdték hitvány, silány játékaikat. De ma mintha másképen lenne sok-sok minden. A bűnözés sehonnai, proletár rétege, melynek kenyere volt a

bűn, szétszakadozott. Sok-sok fegyvert ragadott szintén s ott egyre az élet és halál küszöbén járva, megjavult, megtisztult lélekben. Az itthonmaradtja pedig munkához foghat és fog, melynek oly drága ma az ára.

Megritkultak tehát a bűnstatisztika sorai. De jött rögtön a pótlás. Nem a rongyosak, a sokszor éhezők nyomorseregéből, hanem a lusta kényelem s bársonyos otthonok élelmes spekulánsaiból, kik «a háborús konjunkturákat» csak úgy tudták nézni, hogy ezek az ő hirtelen meggazdagodásukra valók... bármely eszközök árán!

A közönséges tömegbűnözések leaptak a háborús időkben, megsaporodtak azonban a *nagystilűek*, az *egyéniek*... tisztult. ürült a bűn birodalmának sok-sok területe a benlakóktól, de ellepték megint az aranyborju körül tánczolóknak oda betámolygó, betévedt seregei.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A kartali kasszabetörés.

Irta: Nyomozó.

Lesz még cigánylakodalom! Úgy-e Borinka, megmondtam, hogy eljövök érte, ha addig élek is!

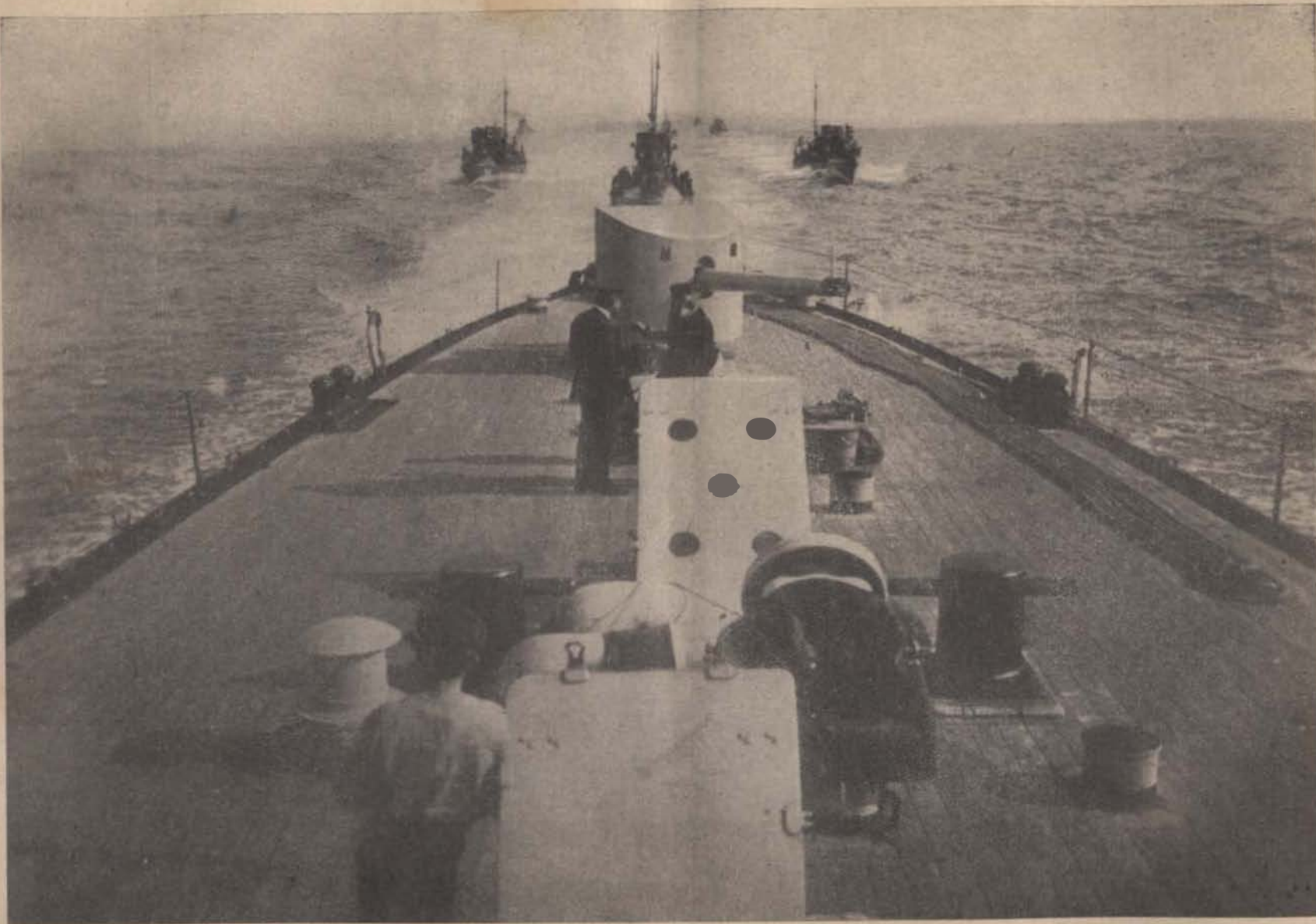
Ezekkel a sokatjelentő szavakkal köszöntött be Bagara Rafael Péter aliás Lakatos József, a mult évi karácsony táján Horvát Vinczéhez, aki a pilisvörösvári erdőben még a mult év őszén felállított óriási sátrában huzódott meg az egész karavánjával.

Olyan területű volt ez a fészek, mint egy czirkusz-sátor. Meghuzódhatott benne kocsistól, lovastól egy falualja cigány. És mert Horvát Vincze mindig tisztelte a vendégjogot, volt is látogatója folytonosan, ami ugyan nem annyira a sáturnak és szíves vendéglátásnak, mint inkább a lánya: Borinka szép szemeinek volt tulajdonítható.

Horvát Borinka ragyogószemű, darázsdereku szép leány volt. Igazi cigányszépség. Nem igen lehetett hozzá hasonlót találni a cigánysoron. Ez okból keresték fel oly gyakran és oly sokan Faraó ivadécai a Horvát Vincze sátorát.

Hogy pedig a Bagara beköszöntő szavainak a jelentőségét megértsük, tudni kell, hogy a Borinka leányzó pár év óta az ő szíve választotta és cigánymódszer szerinti jegyese volt. Sőt a lakodalmat, minden felesleges állami és egyházi czeremónia nélkül, csakúgy cigánymódszerre már akkor megtartották volna, de *véletlenül* egy pár betörés és valami lólopás félebe keveredett Bagara s ennek folyományaként két esztendőre Vácra bellebeződött. Elváláskor azonban hűséget fogadtak egymásnak s ez okozta hogy a sok kéréjelölt közül egy sem nyerte meg a tetszését a Borinka leányzónak.

Természetesen nagy örömmel fogadták Bagarát a cigánysoron. A menyasszonyjelölt a már említett ok-

Az Adriáról. — Csirkáló flotilla.

ból, az örömapa és anya pedig ezekenfelül még azért is, mert Bagara világlátott, tapasztalt és főként vállalkozó szellemű legény volt, aki *nyitva tartotta a szemét mindig*, ha valahol járt és nemcsak felismerte a helyet ahol *dolgozni* lehetett, hanem el is végezte ott a dolgot rendesen.

Horvát Vincze ezuttal *igazán* otthon volt, mert ő Pilisvörösvárt vallotta szűkebb hazájának. A telet otthon akarta tölteni. Egyrészt, mert a pár hónap előtt kiszabadult vőlegényt várták, másrészt mert a fővárosi lóvásárokon mindig találkozott olyan vidéki ismerősökkel, akiknek eladni való gyanus portékáik közvetítését elvállalhatta.

A vendéglátás örömeit pár nap alatt kiélvezve rátértek a fiatal pár összeházasítására. Erre vonatkozó tervezettség közben Horvát megemlítette, hogy szerezni kéne valamit, mert a lakodalomhoz sok minden és még pénz is kellene. Sertésvész nincs a közelben, a baromfi se hull. Hús, bor és pálinka nélkül pedig nagyon szegényes lenne a lakzi még a háborús viszonyok között is.

Ezeket a czélzatos szavakat nem azért mondta Horvát, mintha addig tétlenül töltötték volna az időt. Dolgoztak ők addig is, de csak *kicsiben*, amennyiben mult év december 3-án Pisztránckzi Péter pilisszántói lakosnak az országuton haladó kocsijáról 66 K értékű szivart, dohányt és cigarettát loptak el.

Másnap Peller Jakabnének hasonló körülmények között tűnt el a kocsijáról 44 K értékű négy csomag zsebkendő, fehércukor, kávé és talpbőr; pár nappal később — 10-én — pedig Szkupek Ferencznét károsították meg ugyancsak hasonló módon 35 K értékű korpa, kávé és rizs ellopásával.

Ezek azonban afféle gyerekcsínyek voltak csak s talán éppen a purdék követték el, gyakorolván magokat a kézművészetben. S miután a károsok is csak otthon vették észre a hiányt és magok se tudták, hol lophatták meg őket; Horvát és társai sohasem voltak ezek miatt meggyanusítva. Viszont jelentéktelen semmiségek voltak ahhoz is, hogy ezek felhasználásával lakodalomra lehessen gondolni.

Bagara elértette leendő apósa czélzatos szavait és hogy a hozzáfűzött reményeknek megfelelően, kategorizálja kijelentette:

— Ha pénz kell, csak mondják meg, hogy hol van és legyen, aki segítsen elhozni, lesz annyi, akár kanállal eheti az egész karaván!

— Tudok én egy helyen — szolt közbe Sztojka György (gyerek) — ott sok pénz van és nem is lesz nehéz elhozni!

Erre már összéb huzódott a karaván érdemesebbje és Sztojka, hogy a kíváncsiakat kielégítse, el is mondta

mindjárt, hogy a közelmultban való kóborlásai közben hosszabb ideig tartózkodott Kartalon és környékén és ott hallotta, hogy a község házára nagyobb összeg pénz érkezett a hadisegélyek hosszabb időre való kifizetésére.

Elmondta továbbá, hogy a pénzt a község házában tartják s bár a jegyző ugyanabban az épületben, de két szobával arrébb lakik, éjjel könnyen hozzáférhetnek a kasszához és a betörés sem lesz nehéz munka. Ha tehát legalább hárman lehetnének, ezt a munkát elvégezhették hamarosan.

Sok biztatás nem kellett, mindjárt akadt harmadik is Horvát János (punka) személyében. A vállalkozásra meg is itták az áldomást azonnal, nehogy valamelyik visszalépjen.

Ez történt folyó évi január 4-én. Másnap a három cigány utnak eredt, még pedig a jó fogás reményében vonaton. Így mentek Budapesten át Hévizgyörkig, ahova délután 3 óra tájban érkeztek meg.

Ekkor még világos lévén, a közeli uradalmi birtokon egy szalmakazalban huzódtak meg. Elővették a Borinka által utravalóul készített pogácsát és jól befalatoztak, a maradékot pedig, hogy terhükre ne legyen, a kazalba rejtették el azzal a szándékkal, hogy akárhogy is fordul a dolog, visszafelé úgy is arra jönnek és szükségük lehet rá, tehát majd előveszik. Azután, amint besötétedett, belopóztak a majorba, ott egy-egy vasjáromszöveget vettek magukhoz és besurrantak a kastély kertjébe.

Hogy ott is be akartak-e törni, vagy mi más szándékuk lehetett, azt nem sikerült bebizonyítani. De nem is tehettek semmit, mert a kutyák észrevették őket s ezek ugatására az éjjeliőr kutatni kezdte a lárma okát, mire — más irányban nem menekülhetvén — a kert hátsó kapujáról lefeszítették a lakatot és ellillantak Kartal felé.

A községhez érve Bagara bement szétnézni. Csend volt a faluban mindenütt. A község házában nem volt senki s a jegyzőnél sem volt már világosság. Erről társait értesítvén, besurrantak mind a hárman. A község háza rozoga ajtaját, csakúgy kézzel, hamarosan kifizették és míg Horvát a kapuban vigyázott, Bagara és Sztojka gyertyavilágnál az irodaollóval felfeszítették a jegyző íróasztalát. Az olló eltört ugyan és jól megebezte a Bagara kezét, de ez nem volt baj, mert három darab százkoronás volt a munka eredménye.

Ezt még kevésnek találták. Gondolták, hogy a többi a Wertheim kasszában lesz. Előre látták azonban, hogy alkalmas eszköz hiányában ennek a feltörése zajjal jár, tehát legjobb lenne elvinni, ha oly nehéz nem volna. Ennek is megtalálták a módját hamarosan. Leemelték a kassza felső részét és a külső ajtóig görgették.

Belátták azonban, hogy a község hosszú, sáros utcáján nem lehet azt így a kertekaljáig görgetni, felemelve

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémián, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16. — 18. — 26. szám.

pedig nem bírták. De a cigány leleményesség ebben is hamar segítségükre jött. Átmentek a szomszéd udvarra s az ott talált kocsit szétszedve, annak elejét áthúzták a községháza elébe, az egyik kerekét kivették s így felgörgettek rá a Wertheim szekrényt, majd egy ruddal felemelték a tengelyt és a kereket visszahelyezték. Mint-hogy pedig semmiféle alkalmas eszközük nem volt a szekrény kibontására, az irodában bűnjelként őrzött két favágó baltát vették magukhoz, s így felkészülve, kihúzták a szekrényt a kertek alá, mintegy 300 lépésnyire a községtől.

Ott aztán a baltákkal törték, zúzták, fessegették a pénzszekrényt, míg csak az egyik balta és a nyele szét nem szakadt. A másik pedig a szétfeszített szekrény ajtaja közé szorult, de még mindig nem juthattak hozzá a kassza tartalmához.

Dühökben mit tehettek mást, betörték a legközelebbi ház kamrájába s ott keritettek egy erős baltát. De telhetetlenségükben onnan se tudtak üres kézzel elmenni. Feltörték tehát két ládat s azokból mintegy 70 K értékű ruhaneműt és egyebeket összepakolva, éppen indulni akartak a zsákmánnyal, mikor a ház tulajdonosa: Lados Mihályné észrevette őket és lámpát gyújtva, a nála volt anyjával és nővérel együtt meglepte a kellemetlen vendégeket.

— Mit csináltok itt gazemberek, akasztófáralvók, ilyen szegény asszonyt akartok kirabolni, akinek az ura a harcztéren van, stb? lármáztak, kiabáltak az asszonyok, amiből a cigányok megértvén, hogy férfi nincs a háznál, az elébök tartott lámpa fényénél pedig látták, hogy veszélyes támadástól nincs mit tartaniok, a három nő lármázása, siránkozása közben szépen elstáztak a lopott holmikkal ki a falu széle felé az ott hagyott pénzszekrényhez.

Az asszonyok lármájára csupán egy idősebb ember jött elő a szomszédból. Ez elment egy darabig a cigányok után, de amint meghallotta a pénzszekrény további feltörésével okozott pufogást és a cigányok káromkodását, ez sem mert közelebb menni, hanem rövid idő múlva visszatért az asszonyokhoz, de sem ő, sem az asszonyok nem hívtak másokat segítségül a betörők elriasztására.

Igy aztán a cigányoknak sikerült a pénzszekrény ajtaját zavartalanul kifeszíteni s a benne talált 14.459 korona papír és ezüst pénzt magukhoz véve, elsiettek egyenesen a hévizgyörki állomáshoz, a Ladosnétól ellopott ruhaneműket azonban, a gazdag zsákmány feletti örömeikben otthagyták a feltört szekrény mellett és megfélekedtek a kazalban hagyott pogácsáról is.

Az állomáson már több utas lévén, óvatosságból Sztojka és Horvát a kerítésen kívül húzódtak meg és Bagarára bízták a jegyváltást aki zsinóros csizmanadrágjában, prémes kabátjában, borotvált arczával amúgy

is valami vidéki kupecznek látszott és nem kelthetett gyanus feltűnést.

Ez kivitte társainak a jegyeket s míg azok továbbra is ottmaradtak, ő visszatért a váróterembe és ott várta be a nemsokára érkező vonatot, amelyre ugyan a többi utasok közt szállott fel, de mégis megfigyelte társait, hogy az ellenkező oldalon egy sötét kocsiba surrantak be, mire ő, hogy közelükbe lehessen, az azok előtti kocsiba szállott be.

Bármily ügyesek is voltak a cigányok, a váltóór mégis észrevette az ellenkező oldalon besurranókat és tudtára adta észleleteit a kalauznak és az éppen jelenlevő főkalauznak azzal, hogy azok bizonyosan jegy nélkül szállottak fel. A két kalauz, hogy meglepesse a gyanus utasokat, a kocsi két végén szállott fel s csak akkor lepődtek meg, mikor a gyanusnak tartott két cigány a jegyét előmutatta.

De még nagyobb volt a kalauz meglepetése amiatt, hogy előző napon is a cigányok vonatan teljesítvén szolgálatot, felismerte ezekben előző napi utasait, akik ezuttal — a Wertheim szekrényvel való bajlódás folytán — nyakik sárosak voltak. Éppen erre vonatkozólag faggatta őket, mikor belépett a kocsiba Bagara, aki megtudván miről van szó, azzal a sikerült kijelentéssel vette elejét a további kérdezősködésnek, hogy a komájánál voltak disznótorban s az ottani foglalkozás és ittas állapotban való gyaloglás közben sározódtak be oly nagyon.

Czigányokról lévén szó, a két kalauz még mindig gyanusnak találta őket, sőt a kalauz indítványozta is, hogy az aszódi állomáson csendőrzőr szokott lenni, azokat értesíteni kellene, de a főkalauz arra való tekintettel, hogy rendes jegyük volt, más egyéb gyanus körülmény pedig fenn nem forgott, méltánytalannak találta nevezettek ok- és jognélküli zaklatását. Így a három betörő minden baj nélkül érkezett meg a fővárosba, ahol még aznap Sztojka egy kabátot, Bagara egy ezüst zsebórát vásárolt, majd pár helyen való rövid borozás után kísértáltak Pilisvörösvárra. Utközben Soly-már határában, minden számolás nélkül, csak úgy marék-számra mérvén a pénzt, megosztottak a zsákmányon, amelyből Bagara, völegényi állapotára figyelemmel, az oroslánrészt kapta.

A sátoralja karaván természetesen kitörő örömmel fogadta a jól sikerült vállalkozás híret s még nagyobb lett az örömük, mikor a három betörő azon melegében 3—800 korona hallgatási díjakat osztogatott szét köztük.

E felett már nem lehetett szárazon napirendre térni. Áldomást kellett inni a jól sikerült munkára. El is mentek másnap a korcsmába mindannyian. Ez lett a vesztük. Borozás közben megjött az étvágyuk a pénzre s egyesek kevésnek tartván a kapott hallgatási díjat, többet követeltek s emiatt alaposan összevesztek. Talán

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérlház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünélküli pathéfonok. — Világhírű tisz gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

meg is késelték volna egymást, ha az ottani őrök egy járőre a verekedés hírére hamarosan meg nem érkezik és közbe nem lép.

A veszekedők nagyrésze, Bagarával együtt megneszelve a járőr jövetelét, idejekorán kereket oldott és visszamenekült az erdőbe, míg Sztojka György (gyerek) és Oláh István akik legjobban lármáztak és fenyegetődtek, csendőri pártfogás alá kerültek.

A két cigányt a járőr megmotozván, miután Sztojkanál 3583 koronát találtak, kérdőre vonták annak holszerzése iránt, mire ez azzal vágta ki magát, hogy a pénzt pár nappal előbb Tokod község határában találta. Miután pedig Oláh István semmit sem akart tudni arról, hogy a Sztojka állítása igaz-e vagy sem és önála semmi gyanusát nem talált a járőr, őt szabadon bocsátották, Sztojkat pedig az esetről értesített dorogi őröknek adták át, mert a beismert jogtalan elsajátítás vétségére nézve az volt illetékes, de főként azért, mert ugyanez az őr az azt is közölte, hogy ott betörések történtek néhány héttel azelőtt, tehát alapos a gyanu, hogy Sztojka azokban résztvehetett.

A dorogi őrök bevezette Sztojka ellen a nyomozást. De mert ez abban az időben, mikor az említett betörések történtek, tényleg nem is járt ott és különben sem tudtak ellene semmiféle terhelő bizonyítékot felderíteni, nevezett az önként beismert jogtalan elsajátítás miatt — habár káros ismeretlen lévén és a vétség tényálladékát megállapító más körülmények sem voltak kideríthetők — átadták az esztergomi kir. járásbíró ságnak.

Míg ezek történtek, Forró Sándor járásőrmester az illetékes versegi őrrel együtt a kasszabetörés tettesei után bevezette a nyomozást. S miután a helyszíni szemle adatai, különösen a Lados Mihályné és társai bemondása folytán kétségtelen volt, hogy a tettesek kóborcigányok voltak, távirati megkereséseket küldött legalább harmincz őrre s a beszerzett adatok alapján a tettesek nyomozását kérte.

Ebből tudta meg, de már későn, a pilisvörösvári őrök is a betörést és az őrparancsnok nyomban értesítette Forró járásőrmestert ama gyanujáról, hogy Sztojka György valószínűleg részese lehet a betörésnek, s a nála talált nagy összeg ekként és nem a beismert jogtalan elsajátítás útján juthatott birtokába.

Forró járásőrmester azonnal Esztergomba sietett és szóbeli jelentést téve a bíróságnak a Sztojka elleni gyanuról, a további nyomozáshoz annak kiadatását kérte. A bíróság nevezett és a bűnjelül lefoglalt pénzt, amelyek között véletlenül a jegyzőiroda asztalának feltörése alkalmával bevéreződött százkoronás is közte volt, kiadta, mire a járásőrmester egyenesen a helyszíneére kísért Sztojkat, hogy onnan kezdve folytassa vele a nyomozást.

Éppen ebben az időben történt, hogy Balás György őrmester budafoki, Gólyán János őrmester czinkotai és

Orbán István őrmester kerepesi őrparancsnok együttesen több betörés és lólopási ügyben szintén nyomozni indultak egy-egy járőrrel, de a budapesti csendőrkerületi parancsnokság által a kasszabetörés nyomozásában való részvételre utasítatván, Forró járásőrmesterhez csatlakoztak és különböző irányban a még hiányzó tetteseket és az ellopott pénzt kezdték keresni.

A nyomozásnak ez a része egyideig könnyen haladt. Lados Mihályné és társai a velök szembesített Sztojkanál felismervén a nálok járt cigányok egyikét, ez nem tagadott tovább, hanem a betörés tervezésétől kezdve beismert mindent úgy, amint azt a fentebbiekben leírtam. Majd nyomon vezetve a járőrt, megmutatta a kazalban visszahagyott pogácsakészletet, a vasuti állomás felé haladtukban eldobott járomszögeket és a Ladosnétól ellopott, de szintén eldobott üres börpénztárczát, amelyet egy árpavetésen még jól kiismerhető nyomaik mellett találtak fel.

A pilisvörösvári cigánytanyán még ekkor semmit se tudtak a Sztojka elleni ügy fordulatáról s nyugodtan megtartották a Bagara és Borinka lakodalmát is. Bagara azonban mégis megneszelt valamit és a lakodalom utáni egyik napon magához véve pár száz koronát, eltűnt a cigánytanyáról. Így a cigányokat meglepő járőröknek csak a másik tettest: Horvát (punka) Jánost sikerült kézrekeríteniök, de egyidejűleg őrizet alá vették a karaván többi nagykorú tagjait is.

Ezeknek a kikérdezése és részbeni beismerése folytán a Horvát (lakatos) Borinka menyasszony által az országút melletti árokpartba egy tejeskőcsögben elásott 3640 K, a Lakatos Mária holmijai közt előtalált 300 K hallgatásidíj, a Horvát (lakatos) Mária (punka felesége) által az erdőben egy sörösüvegben elásott 2020 K, az Oláh István felesége által egy befőttes üvegben az erdőben elásott 300 K hallgatásidíj előkerült. S ugyanakkor megállapították, hogy az eltűnt Balog Mária 400 K, egy másik szintén eltűnt cigánynő pedig 800 K hallgatásidíjat kaptak, míg a Bagara és Borinka lakodalma, amiket ki tudtak mutatni, 200 koronába került.

Balás őrmester még ezzel az eredménnyel sem elégedett meg. Ő mindenáron el akarta fogni Bagarát is.

E célból előbb Esztergom és Komárom vármegyék egy részét kutatta át, majd az itt szerzett adatok alapján Orbán őrmesterrel és társaikkal Salgótarjánba mentek. Itt Balás őrmester egy Merkina nevű cigánytól megtudta, hogy Bagara az előző napon csakugyan ott járt, az óráját kínálta fel eladásra vagy zálogba, mert a pénze már elfogyott s azután Heves megyébe, a Mátra erdős vidékére távozott, ahol valamelyik karavannál tartózkodhatik.

Ennélfogva ebben az irányban haladt tovább az egyesült járőr s Mátraballa, Pétervására és Egerbakta környékén kutatták át az erdős területeket. Az erdőknek ez az átkutatása is előre megállapított terv szerint történt.

Köztudomásu, ugyanis, hogy a cigány akárhol is üt tanyát, mindjárt tüzet rak. Ez az ő éltető elemük. Akár nyár van akár tél, éjjel vagy nappal, a cigány sátonnál a tűz soha ki nem alszik.

A nyomozást tehát csak nappal folytatták s mindig azt figyelték, hol szál fel füst az erdőből. Ott vagy favágók, vagy cigányok tüzelnek. Minthogy pedig minden községben azt a választ kapták, hogy a favágás megkezdése csak a jövő hó elejére van kitűzve, logeltetésről vagy makkoltatásról pedig ezen a vidéken szó sincsen, teljesen biztosra vették, hogy ahol füst látszik, csak cigányok tüzelhetnek. Ilyen helyeken aztán — 8—10 vasvillás magyart véve magukhoz — körvadászat módjára bekerítve hirtelen meglepték s a mitsem sejtő tüzelőket, akik minden esetben cigányok voltak, összeszedték.

Igy fogtak el Mátraballa község erdejében hét kőborcigány katonaszökevényt, majd az ezektől kapott adatok nyomán továbbhaladva, Egerbakta község erdejében magát Bagarát is.

Az összes tettesek és bűnrészesek így együttlétén, a nálok talált egyes bünjelek és részbeni beismerésük alapján rájuk derítették a fentebb ismertetett apróbb lopásokat s ezeken felül még a mult év december végén Perbál községben Mózes Ferencz kárára elkövetett egyrendbeli, majd a folyó évi január 6—10-ike között Sztojka János (galamb) Rafael János (mányó) es Rafael Ferencz (czima) által Ellenbacher János kerepesi, Faragó Mihály kistarcsai lakosok kárára elkövetett két rendbeli betörést is, mely utóbbiaktól ellopott sonkát, szalámit szárazkolbászt rumot és törkölypálinkát éppen a lakodalmi ünnepély alatt fogyasztották el.

Ugyancsak rájuk derítették a mult évi november 8-án Schiesl Antal ürömi lakos kárára elkövetett betörést, a honnan mintegy 100 K értékű különféle holmit loptak el s az ezekből még nálok talált egy pár csizma és ruhaneműek bizonyították tettességüket.

Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy a karaván elilant tagjai közös körözés folytán Székesfehérváron még három cigánynő került kézre s ezeknél a márfentebbemlített 800 K hallgatási díj még megvolt, s így összesen több mint 10.000 K-t kerítették elő a kaszabetörés folytán lopott pénzből s emellett hét katonaszökevényt fogtak el és 10 rendbeli lopás és betörés részleteit is kiderítették, hát bátran állithatjuk hogy ennek a három hétig — január 6-ától 27-ig — tartó nyomozásnak eredményes lefolytatása — amelyben Balás őrmester ezuttal is fényes jelét adta minden irányban való nagy-kiterjedésű összeköttetésének és fáradtságot nem ismerő ernyedetlen kitartásának — nemcsak a lakosság de a bíróság előtt is nagyban emelte a csendőrség tekintélyét és kétségtelen bizonyítékot, szolgáltatott arra is, hogy az a csendőr, aki a nyomozásoknál az időt és fáradságot nem kiméli, a beszerzett adatokat helyesen csoportosítja, minden esetben eredményt tud felmutatni.

KÉPEINKHEZ.

Az Adriáról.

Az Adriáról, a mi szépséges tengerünkről valók azok a képek, amelyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk.

Hiszen megtehettük volna már ezt boldogabb időkben, a béke napjaiban is. De most sokszorta fontosabb nekünk az Adria. Akkor zavartalanul a miénk volt, legalább az északi és keleti része. De most éppen az Adria ami szépséges tengerünk, ellenünk lázította a háború kellős közepén, még a 30 évig hű (?) szövetségünket, az olaszokat is, akik irigylik tőlünk a mare Adriaticum-t s egyedül magoknak szeretnék megkaparítani a tiroli és a dalmát partvidékkel együtt, hogy minket teljesen elzárjanak a tengertől. Ezért fontosabb most nekünk az Adria, mint boldogabb időkben volt, amikor szépen megfértünk rajta az olasszal és minden más nemzetbeliek kereskedelmi hajóival és hadi flottáival. Ez okból mondhatjuk, hogy az Adria áll most ami nagy háborúnk nagy részének az előterében.

Ezt akarták volna maguknak kivívni a szerbek is. Csak egy utat az Adriára hangoztatták hosszú időn át. Persze Albánián keresztül. Hadi- és kereskedelmi kikötőkkel az albán partokon. A kis Montenegrónak is hasonló álmai voltak. Csakhogy hozzáállmodta még Raguzát, Cattarrót, valamint lejjebb és feljjebb a dalmát partvidéket. A közeli rokonság czimén az olasz királylal osztozkodni szerettek volna a tengeren. Nagyobbítani a czrnagorcok országát és emelni a tekintélyét: ez volt a cél. Így zuditott egyszerre reánk három ellenséget is az Adria. Mind azt szerette és úgy szerette volna mondani: Mare nostro ami tengerünk. Minket pedig teljesen elzárni az egyedüli tengeri utunktól, megfosztani ami szépséges Adriántól.

Ez volt a másik cél. Már évek óta, titokban egy követ fujtak ezért és előre örültek a sikernek. Örömük azonban korai volt. Ört állott a monarkia hadserege és és haditengerészete mindenik részen. S amikor kellett, egyik felé támadott, a másik felé védekezett, még pedig, amint a tények mutatják, mind a két irányban sikeresen. Két ellenségünkkel a három közül már végeztünk. Letörtük őket adriai terveikkel együtt. A harmadik még erőlködik s bár minden erejét megfeszíti, még sem juthat tovább az Adria birtokába, mint volt azelőtt.

HIREK.

Hadosztály-parancsnoksági dicséret. A cs. és kir. 35. gyaloghadosztály-parancsnokság, Hegyi János, I. sz. csendőrkerületbeli csendőrnek, a tápvonal-utak gyökeres helyreállítása körül tanusított buzgalmaért, ésszerűségeért és erélyességeért, a legfelsőbb szolgálat nevében köszönetét és elismerését fejezte ki.

Adományok. Ujabban a következő adományok folytak be: a vak katonák javára a megszállott szerb területen működő dolni-kreini csendőr őrsről, Jaric Milos cz. őrmester a cs. és kir. bosznia-hercegovinai csendőr testület állományából 4 K, Nagy Mátyás és Udud József cz. őrmesterek, előbbi 14 K 50 f., utóbbi 12 K 50 f., Laurinyecz János csendőr 10 K 50 f., Sebestyén Sándor csendőr 10 K, Machalik Károly pótcsendőr 6 K, Dvorzsák Ferencz, Nagy Imre, Janovszky András, Ormos István, Kocsis József és Ferencsik János pótcsendőrök 2—2 K; továbbá ugyane célra, Varga Gusztáv járásőrmester 34 K 11 f.; az internátus javára: Posevicz Tivadar ruttkai vasuti mérnök, a szucsányi őrs utján. 1 korona 88 fillér. Az adományokat rendeltetési helyükre juttattuk.

Kérelem. Simon Ferencz Barczarozsnyón (Brassó megye) állomásozó csendőr kéri Nagy József III., VII. kerületbeli csendőrt, kivel 1914. évben a máramarosi orosz betörés alkalmával együtt teljesített szolgálatot, hogy czimét vele egy fontos ügyből kifolyólag közölje.

Holykó Antal népfölkelő őrmester, aki jelenleg Kasán, a pesti uti barakkórházban van, kéri Gordán Bálint őrmestert, aki a mozgósítás elrendelésekor Orsován teljesített szolgálatot, de azután ismeretlen helyre elvezényeltetett, hogy czimét vele mielőbb közölje.

Rokkant igényjogos altisztek próbaszolgálatra bocsátása. A honvédségi rendeleti közlöny legújabb száma a következő rendeletet tartalmazza:

A mozgósítás kezdetével az altiszteknek az egyes közszolgálati állások elnyeréséhez megkívánt próbaszolgálat teljesítése illetőleg ily próbaszolgálatra bocsátás iránti folyamodványaik benyújtása az 1914. évi augusztus hó 3-án kelt 108661/3. számú körrendelettel (Honv. Rendeleti Közlöny, Szabályrendeletek, 37 914. szám) beszünttetett. Abból a czélból, hogy azoknak a rokkantá vált altiszteknek, akik az 1873. évi II. törvényezikk 1. vagy 2. §§-aiban foglalt feltételeknek megfelelnek, tehát igényjogosultsági igazolványra igénnyel bírnak, már most alkalmuk legyen arra, hogy az annakidején elnyerni óhajtott állásokra megkívánt képesítést megszerezzék, — ezennel megengedem hogy az ily altisztek próbaszolgálatra bocsátásukat az alább következő módozatok szerint — a mozgósítottság tartama alatt is kérelmezhesék. 1. Az illető altiszteknek igényjogosultsági igazolvánnyal kell ellátva lenniök. 2. A sajátkezüleg irt kérvényeket a próbaszolgálat teljesítésének engedélyezésére hivatott közp. hatósághoz, intézethez stb. kell czimezni és az előjáró parancsnokságnál benyújtani. Az ily kérvények azután a parancsnokság által megfelelőleg véleményezve — annak daczára, hogy az illető igényjogosultsági igazolvánnyal bir — kíséző jelentéssel közvetlenül hozzám terjesztendők fel. A 111907/3. 1915 (Honv. Rendeleti Közlöny, Szabályrendeletek, 36/1915. szám és a 293612/3. 1915 (Honv. Rendeleti Közlöny, Szabályrendeletek, 87/1915. szám) számú Körrendeletek alapján a tényleges szolgálatban meghagyott, valamint az egyébként tekintetbe jövő rokkant altisztek e körrendeletben foglaltak felől kioktatandók. A honvéd kerületi parancsnokságok e Körrendelet ismételt széleskörű kihirdetéséről gondoskodni tartoznak.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Vitéz. 1. Viselésre nem jogosult s nem is kérheti, mivel csupán azokat illette meg, kik abban az időben tényleges szolgálatuk utolsó évét töltötték. **2.** Ha az elrendelt létszámfelemelések idején, az akkori I., II., vagy VII. honvéd kerületek területén legalább négy héten át tényleges szolgálatot teljesített. **3.** Nem ismerjük.

Káta. Rendszeresítve nincs s így nem is viselhető.

J. G. Moszeczanka. 1. Esetleg újból ténylegesíthető, de mivel fogyasztóba vétele óta 5 év már eltelt, előző szolgálati ideje be nem számítható. **2.** Nem.

B. J. őrmester Olaszliszka. A m. kir. pénzügyigazgatósághoz folyamodhat.

O. B. Nagyludas. A legközelebbi magasabb czimzotes rendfokozatba való előléptetést.

Török szakaszvezető. 1. A kérdés tárgyalás alatt áll. **2.** Nem illetékes, bárhogy magyarozgatja is azt.

A. B. A csendőr személyének igazolására szolgál.

F. J. Újabb vizsgára nincs ugyan kötelezve, de a ténylegesítés előtt rendszerint egy rövid tanfolyamban még pótlólagos kiképzést nyer.

E. A. őrm. Rendszerint azt a formát használják, melynél a név a rendfokozat után következik.

Táb. posta 50. Sorrendben a 2. oszt. ezüst vitézségi érem után következik.

1914—1816. Világháború. 1. Küldönczdi fejében 1 K 50 fillért fizet; enélkül a táviratot a rendeltetési helyen, mint levelet kézbesítik. **2.** Igen, de csak a község belterületén kézbesítendő táviratok után.

Fehérszegfű. Igen; megegyezés alapján.

R. J. Táb. p. 104. Tiszthelyettes.

E. L. ny. csendőr. Nejének nyugdíjra nincs igénye.

S. J. ny. őrmester. 1. Az őrsparancsnok megengedheti. **2.** Igen.

44. Havasi volt csendőr. 1. Nem. **2.** Az igazolvány gyakran téves adatokat tartalmaz. **3.** Tényregeíthető, de előző szolgálati ideje nem számítható be.

Vizsgázott altiszt. Nem jogosult, mert csupán a valóságos őrmesterek részére van előírva.

Erdélyi csendőr. Nincs számszerűen meghatározva; rendszerint annyi, hogy általa a házasulandók megélhetése elősegíthessék.

452 M. K. 1. Legközelebb. **2.** Folyamatban van. **3.** Gondoskodás tárgyát képezi.

W. J. 47. 1. Nem. **2.** Ha el lett látva, úgy igen.

M. 1916. 1. Minden engedély nélkül korlátlanul. **2.** Ugyanúgy. **3.** Tárgyaltan.

Z. J. A legénységi katonai szolgálati jelet akkor viselheti jogosan, ha azzal a kerületi parancsnokság által láttatott el.

HEGEDÜ

Csodásan szép hangú, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziesen javít.

Arjegyüket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kir. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. acélszerkezettel, részletre is. Cso-daerős, tiszta hangú

TAROGATÓ öregi magyar hangszer, csodásan szép hangú, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valóai rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Fuvolák, cziperák stb. Hu-rok. Javítási műterem stb.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyel-
mesebben adományozni méltóztatott:

a hadidiszítményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet:
az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elis-
meréseül:

Genci Arnold, egy hidfő parancsnokságánál beosztott
csendőr őrnagynak, és egyidejűleg elrendelni méltózza-
tott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag tudtul adassék:
különleges alkalmazásban teljesített szolgálatai elis-
meréseül:

Friedrich József, IV. csendőrkerületbeli századosnak,
egy csendőrkerület parancsnokának.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elis-
meréseül:

a bronz vitézségi érem:

Pető Pál csendőrnek, a II.,

Árvai Géza csendőr cz. őrmesternek, az V.,

Nagy Gábor csendőr cz. őrmesternek, a III. számú
csendőrkerületben.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Nagy György István csendőr cz. őrmester és Sipos
István csendőr, ez utóbbi a IV. számú csendőrkerület
állományából, a tövisi állomáson, az államvasutak ká-
rára elkövetett nagyszabású lopások tetteseinek,
fáradhatatlan és ügyes nyomozással történt kézrekeri-
téseért;

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Varga János I., VI. számú csendőrkerületbeli csendőr
cz. őrmester, az 1915. évi október és november-havá-

ban, Besztercze-Naszód megye, Szászlekencze, Maros-
szentgyörgy, Besenyő és Szásztörpény községekben el-
követett 10 rendbeli betöréses lopás és három lopási
kísérlet tetteseinek, 12 napon át teljesített nyomozás-
sal történt kiderítéseért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1915. évi szeptember hó 1-ével:

Radványi János, V. számú csendőrkerületbeli csendőr
cz. őrmester;

1916. évi július hó 1-ével:

Márovics Mátyás és Hódi Sándor, II. számú csendőr-
kerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1915. évi április hó 16-ával:

Árvai Géza, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 1-ével:

Bárdi Sándor, Polovics János, Szabó Sándor I., Ko-
vács Ferencz I., Popovics György, Görögy Mihály és
Teleki József II., számú továbbá Szonleitner Ferencz és
Szecsődi Miklós, V. számú csendőrkerületbeli csendőr
cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Strelecz Ferencz Flórián és Bálint János I., VI. sz.
csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 6-ával:

Jepure Vazul, Nagy Károly II., Kelemen Károly,
Takács Vincze II., Néveri László, Gerencsér István.
Theisz András, Egri Boldizsár, Kovács Sándor, Szöllősi
Sándor, Keeskés József, Lőrincz Bálint, Onódi József,
Parcsámi János, Ruta István, Szücs József, Szeles Fe-
rencz I., Szolgai József, Németh József II., Gyarmati
János, Végh Mihály, Gász Zsigmond, Timkó József,
Bezák József I., Bukoviczki György, Szabó Lajos I.,
Markos György, Petrovics József, Jánoska József II.,
Pócs Gyula, Adamovics Izidor, Bezur Béla, Balázs Mi-
hály, Dudás István, Füssi Márton, Fehér Antal, Ferenczi
Károly, Haskó Antal, Kálmán Vendel, Korenek István,
Oszlej Márton, Schvarecz Henrik, Sulka János, Puss
András, Szigeti Bálint, Uhrin József, Vajda Gáspár,
Ferencsik János, Jankó József, Foltinovics Mihály,
Hegyi József, Adamecz Flórián, Kardos István, Juhász
István II., Dorotovics (Veres) János, Forgács Mihály,
Harsányi Antal, Kolbek István, Sárközi János III.,
Szép Károly, Tóth István V., Válint István, Almási Si-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Felfogadunk betéteket takarékpénztári könyveskére. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
betét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.
Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

mon, Horváth Sándor II., Horváth Pál I., Lujber Géza, Mentés József, Szabó Ferencz I., Balázs Alajos, Südi Ferencz, Tárnok Pál, Álló Lajos, Rajkai János, Kusnir Cziprián, Németh Sándor, Abdai Márton, Bajsz, Gyula, Czibók Jenő, Erdős Imre, Horváth Pál II., Kiss István II., Miklós István, Szemes József, Kakó Illés, Szabó János IV., László Imre, Czifra Mihály, Klebercz Ferencz, Erdélyszki Pál, Lukács György, Pápai Lajos, Csuka János, Dubniczki István, Kovács Lajos, IV., Magyarai Ferencz, Németh József VI., Viglás Ferencz, Paulik János, Farkas Benő, Szabó Elek, Bulej (Zajacz) Vincze, Szabó Ferencz II., Bezenhoffer József, Bazsó István, Fekete József II., Hornyák István, Jelemenszki József, Németh Antal, és Sandrik Márton V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

Vajda András VI. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, 3 darab;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Z. Fekete János csendőr cz. őrmester 8, Juráncsik János csendőr cz. őrmester 5, Kugyela János csendőr cz. őrmester 4, Kovács Lajos, Biró Antal csendőr cz. őrmesterek, Neumann Ádám csendőr 3—3, Lőrincz István, és Haris József járásőrmesterek, Biró Sámuel csendőr, Popovics Antal őrsvezető cz. őrmester, Konecz Dániel, Buzi Imre csendőr cz. őrmesterek, Mizsei Pál őrsvezető cz. őrmester és Timár Lajos csendőr cz. őrmester 2—2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

Házasságra léptek:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mager János cs. cz. őrmester, Fischer Margittal, 1916 április 24-én, Temesvárott.

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Vittek Márton cs. cz. őrmester Haszák Máriával, 1916 április 27-én, Ipolyságon.

a m. kir. V. számú csendőrkerületben:

Rákóczi Gábor őrsvezető cz. őrmester, Mihály Zsuzsannával, 1916 május 14-én, Poltáron;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületben: Csökly Gábor cs. cz. őrmester, özv. Jerolin Máriával, 1916 május 1-én, Bicskén.

Vizi János cs. cz. őrmester, Takács Máriával, 1916 április 23-án, Lengyeltóiban.

Teller József őrmester, Pócza Apollóniával, 1916 május 24-én, Ujkéren.

Dobos Lajos csendőr cz. őrmester, Sárkány Máriával, 1916 április 15-én, Kovácshidán.

Molnár János III. csendőr cz. őrmester, Varga Annával, 1916 május 17-én, Mosonszentjánoson.

a m. kir. VII. számú csendőrkerületben: Jóbi Károly őrmester, Tornyi Ilonával, 1916 április 16-án, Kolozsváron.

Pál István I. őrsvezető cz. őrmester, Albert Tóth Ágnessel, 1916 április 25-én, Ozsdolán.

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületben: Kolozsvári Pál cs. cz. őrmester, Alb Máriával, 1916 április 17-én, Borosjenőn.

Józsa György cs. cz. őrmester, Marhás Etelkával, 1916 május 3-án, Sarkadkeresztúron.

a m. kir. III. számú csendőrkerületben:

Pál Domokos őrsvezető cz. őrmester, Ritter Jolán Amáliával, 1916 május 14-án, Izsákon.

Pichler János őrsvezető cz. őrmester, Bartha Gizellával, 1916 május 13-án, Kerekegyházaán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített táborig

csendőrségi sapkák

és **aczelzöld hajtóka posztó** már kapható. ::